

Datum

2021-04-29

Vår referens

Frida De Oliveira Lundquist

Planeringssekreterare

Frida.DeOliveira-Lundquist@malmo.se

Tjänsteskrivelse

Remiss angående Nämndinitiativ med anledning av krisen i

Malmös besöksnäring

ASN-2021-4918

Sammanfattning

Arbetsmarknads- och socialförvaltningen har mottagit nämndinitiativ med anledning av krisen i Malmös besöksnäring. I nämndinitiativet föreslås att arbetsmarknads- och socialnämnden bemyndigas att efterskänka 2021 års avgifter gällande tillsyn enligt alkohollagen och lagen om tobak och liknande produkter.

Arbetsmarknads- och socialnämnden beslutade 2021-01-28 att godkänna yttrande avseende nämndinitiativ om stödpaket för Malmös företag med anledning av rådande pandemi (*Dnr ASN-2020-16006*). I likhet med tidigare yttrande vill förvaltningen framhålla att ett eventuellt efterskänkande av 2021 års avgifter för tillsyn enligt alkohollagen och lagen om tobak och liknande produkter fordrar att kommunfullmäktige ger arbetsmarknads- och socialnämnden kostnadstäckning för tillsynsarbetet på annat sätt.

Nämndinitiativet tar upp de restriktioner som riktas mot serveringsställen och den stora påverkan detta har för restaurangbranschen och besöksnäringen i stort men går inte närmare in på försäljning av tobak och liknande produkter.

Tobaksförsäljning är inte lika intimt förknippad med besöksnäringen och förvaltningen har inga uppgifter om minskad tobaksförsäljning till följd av rådande pandemi. Arbetsmarknads- och socialförvaltningen ser därför inte samma tydliga skäl att efterskänka tillsynsavgifter avseende försäljning av tobak och liknande produkter.

Då det är kommunfullmäktige som fastställt nu gällande tillsynsavgifter får också kommunfullmäktige anses ha möjlighet att själva besluta att avgifterna ska efterskännas, eller uppdra åt nämnden att så ska ske. Enligt arbetsmarknads- och socialförvaltningen vore detta att föredra av effektivitetsskäl och tydlighet i kommunfullmäktiges intentioner.

Förslag till beslut

1. Arbetsmarknads- och socialnämnden godkänner yttrandet avseende nämndinitiativ med anledning av krisen i Malmös besöksnäring enligt förvaltningens förslag

2. Arbetsmarknads- och socialnämnden skickar yttrandet till Kommunstyrelsen

Beslutsunderlag

- Nämndinitiativ med anledning av krisen i Malmös besöksnäring
- G-Tjänsteskrivelse ASN 210527 Nämndinitiativ med anledning av krisen i Malmös besöksnäring
- Förslag till yttrande ASN 210527 Nämndinitiativ med anledning av krisen i Malmös besöksnäring

Beslutsplanering

ASN presidieberedning 2021-05-05

Arbetsmarknads- och socialnämndens arbetsutskott 2021-05-12

Arbetsmarknads- och socialnämnden 2021-05-27

Beslutet skickas till

Kommunstyrelsen, registrera.stk@malmo.se

Ärendet

Arbetsmarknads- och socialförvaltningen har mottagit nämndinitiativ med anledning av krisen i Malmös besöksnäring. I nämndinitiativet föreslås:

- Att arbetsmarknads- och socialnämnden bemyndigas att efterskänka 2021 års avgifter gällande tillsyn enligt alkohollagen och lagen om tobak och liknande produkter
- Att miljönämnden bemyndigas att efterskänka 2021 års avgifter gällande livsmedelskontroll för serveringsställen

I nämndinitiativet föreslås även kommunstyrelsen uppdra åt stadskontoret att i samråd med fastighets- och gatukontoret utreda möjligheten att under juni, juli och augusti möjliggöra en sommarknads på gågatan genom att ge tillåtelse för butiker, restauranger och caféer till utökad försäljning utanför butiken utan att betala avgift till kommunen samt utreda möjligheten att tillfälligt införa två timmars fri parkering i handels- och restaurangnära lägen

Arbetsmarknads- och socialnämnden berörs endast av initiativets första förslag om ett efterskänkande av 2021 års avgifter gällande tillsyn enligt alkohollagen och lagen om tobak och liknande produkter.

Försäljning av tobak och alkohol

Försäljning av tobak eller alkohol kräver särskilt tillstånd, vilket hanteras genom lagen om tobak och liknande produkter (LTLP) och alkohollagen (AL).

Enligt 8 kap. 10 § AL får kommunen ta ut avgift för prövningen enligt de grunder som beslutas av kommunfullmäktige. Kommunen får även ta ut avgift för tillsyn enligt 9 kap. av den som har serveringstillstånd och av den som bedriver anmälningspliktig detaljhandel med eller servering av folköl.

Enligt 8 kap. 1 § LTLP. får kommunen ta ut en avgift för prövningen av ansökan om

försäljningstillstånd enligt de grunder som beslutas av kommunfullmäktige.

Enligt 8 kap. 2 § LTLF får kommunen ta ut avgift för tillsyn av den som bedriver tillståndspliktig försäljning enligt 5 kap. 1 §.

Grunden för avgiftsuttaget är den så kallade självkostnadsprincipen i 2 kap. 6 § kommunallagen, vilken innebär att kommuner inte får ta ut högre avgifter än som svarar mot kostnaderna för de tjänster eller nyttigheter som kommunen tillhandahåller. Även likställighetsprincipen ska beaktas, vilken innebär att avgifterna ska vara rättvisa och baserade på objektiv grund. Det finns dock inget hinder för differentierade taxor.

Förvaltningens övervägande

Arbetsmarknads- och socialnämnden beslutade 2021-01-28 att godkänna yttrande avseende nämndinitiativ om stödpaket för Malmös företag med anledning av rådande pandemi (*Dnr ASN-2020-16006*). I likhet med tidigare yttrande vill förvaltningen framhålla att ett eventuellt efterskänkande av 2021 års avgifter för tillsyn enligt alkohollagen och lagen om tobak och liknande produkter fordrar att kommunfullmäktige ger arbetsmarknads- och socialnämnden kostnadstäckning för tillsynsarbetet på annat sätt.

Genom beslut om avgiftsuttag avgör kommunfullmäktige också om kommunens kostnader för tillsyn ska finansieras av skattebetalarna eller verksamhetsutövarna, samt fördelningen däremellan.

Kommunfullmäktiges beslut 2020-10-29 § 222 avseende bemyndigande för arbetsmarknads- och socialnämnden att efterskänka/återbetala tillsynsavgifter för 2020 omfattade inte avgifter som togs ut med stöd av lag om tobak och liknande produkter.

Efterskänkning av avgifter för försäljning av tobak och liknande produkter är alltså nytt i förslaget i aktuellt nämndinitiativ. Nämndinitiativet tar upp de restriktioner som riktas mot serveringsställen och den stora påverkan detta har för restaurangbranschen och besöksnäringen i stort men går inte närmare in på försäljning av tobak och liknande produkter.

För handeln, inbegripet butiker som säljer tobak och liknande produkter, finns andra men inte lika långtgående restriktioner som för serveringsställen. Arbetsmarknads- och socialförvaltningen har inga uppgifter kring hur rådande pandemi och restriktioner påverkat näringsidkarnas tobaksförsäljning då det, till skillnad från vad gäller servering av alkohol enligt 9 kap. 14 § andra stycket alkohollagen, inte finns några krav på att lämna statistik avseende försäljningen.

Uppgifter om minskad tobaksförsäljning till följd av rådande pandemi har inte heller framkommit genom annan rapportering. Tobaksförsäljning är inte lika intimt förknippad med besöksnäringen som servering av alkohol. Arbetsmarknads- och socialförvaltningen ser därför inte samma tydliga skäl att efterskänka tillsynsavgifter avseende försäljning av tobak och liknande produkter.

Nämndinitiativet föreslår att arbetsmarknads- och socialnämnden bemyndigas att efterskänka tillsynsavgifter. Ett bemyndigande innebär att nämnden ges befogenhet att efterskänka avgifterna men att nämnden fortfarande behöver göra en egen prövning och fatta ett formellt beslut i frågan. En sådan prövning innebär också beaktande av andra omständigheter, exempelvis

ekonomiska överväganden. Då det är kommunfullmäktige som fastställt nu gällande tillsynsavgifter får också kommunfullmäktige anses ha möjlighet att själva besluta att avgifterna ska efterskänkas, eller uppdra åt nämnden att så ska ske. Enligt arbetsmarknads- och socialförvaltningen vore detta att föredra av effektivitetsskäl och tydlighet i kommunfullmäktiges intentioner.

Barnperspektiv

Arbetsmarknads- och socialförvaltning anser att det under rådande pandemi är angeläget att genomföra insatser som kan innebära att arbetstillfällen räddas, inte minst för att det utifrån ett barnperspektiv är viktigt att föräldrar har arbete.

Alkoholens och tobakens direkta och indirekta negativa effekter på barns liv är välkända. Arbetsmarknads- och socialförvaltningens bedömning är att det utifrån ett barnperspektiv är nödvändigt att säkerställa att tillsynsarbetet enligt Alkohollagen och Lagen om tobak och liknande produkter kan fortsätta bedrivas med hög kvalitet.

Jämställdhetsperspektiv

Enligt statistiska centralbyrån är män överrepresenterade bland näringsidkare i krogbranschen, medan det bland de anställda finns en relativt jämn könsfördelning. Att krogbranschen är hårt drabbad av pandemin har således direkt påverkan på kvinnors och mäns situation i liknande utsträckning.

Enligt Jämställdhetsmyndigheten drabbar uppsägningarna dock kvinnor hårdare på ett indirekt sätt genom att de generellt har ett mindre ekonomiskt ägande.

Ekonomiska konsekvenser

Tillsynsverksamheten inom arbetsmarknads- och socialförvaltningen är till största del avgiftsfinansierad, vilket innebär att avgiftsbefrielse för tillsyn medför konsekvenser för nämndens budget och dess förmåga att utföra tillsynen.

Arbetsmarknads- och socialförvaltningens bedömning är att ett eventuellt efterskänkande av 2021 års avgifter för tillsyn enligt alkohollagen och lagen om tobak och liknande produkter fordrar att kommunfullmäktige ger arbetsmarknads- och socialnämnden kostnadstäckning för tillsynsarbetet på annat sätt.

Summan av tillsynsavgifterna för tillsyn enligt lagen om tobak och liknande produkter samt serveringstillstånd enligt alkohollagen uppgår under år 2021 till 2 976 800 respektive 6 492 314 kronor.

Den totala summan att eventuellt efterskänka uppgår därmed till 9 469 114 kr.

Ansvariga

Maida Bajrami Engqvist Enhetschef
Britt-Marie Pettersson Förvaltningschef